

สำเนา

๑๑
/ 10

(๓๑)

คำพิพากษา

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นางสาวจรูญ คงประณีต)

เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการ

สำหรับศาลใช้

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๑๖๘๐/๒๕๖๕

ศาลฎีกา

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ความอาญา

ระหว่าง { พนักงานอัยการคดีศาลแขวงเชียงใหม่ โจทก์
นายประสิทธิ์ ครุฑาโรจน์ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ

จำเลย

ฎีกาคัดค้าน

คำพิพากษา

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ลงวันที่ ๒๓ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ศาลฎีกา รับวันที่ ๒๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๒ -

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลากลางวัน จำเลย ซึ่งเป็นเจ้าของผู้ดูแลผู้รับผิดชอบเพจสาธารณะในระบบคอมพิวเตอร์ เว็บไซต์เฟซบุ๊ก ชื่อสมาชชาเสรีแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อประชาธิปไตย โพสต์ข้อความลงใน ระบบคอมพิวเตอร์ว่า “ร่วมแสดงพลังประกาศจุดยืนว่ามิยอมจำนนต่อความอยุติธรรม มาร่วมทวงคืนความเป็นธรรม ร่วมทวงคืนประชาธิปไตย แล้วพบกัน วันนี้ (๑๔ ธันวาคม) เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ ช่วงประตูท่าแพ #ก็มาดิค้ำบ #กลัวที่ไหน” ประกาศ โฆษณาเชิญชวน นัดหมายให้ประชาชนทั่วไปมาร่วมชุมนุมสาธารณะเพื่อแสดงออกซึ่งการเรียกร้อง การสนับสนุน การคัดค้าน การแสดงความคิดเห็น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมือง ต่อประชาชนทั่วไป ซึ่งบุคคลอื่นสามารถเข้าร่วมการชุมนุมดังกล่าวได้ ณ บริเวณลานอเนกประสงค์ ประตูท่าแพ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลากลางวัน มีประชาชนทั่วไปเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะ แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง พร้อมแสดงป้ายภาพข้อความแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมือง ตามวันเวลา ณ สถานที่ซึ่งจำเลยประกาศโฆษณาเชิญชวน และนัดหมาย โดยจำเลยซึ่งเป็น ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะดังกล่าว ไม่แจ้งการชุมนุมสาธารณะนั้นต่อผู้กำกับการ

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๓ -

สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ หรือผู้รักษาราชการแทน ผู้มีชื่อหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่
ที่มีการชุมนุม ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย
เหตุเกิดที่ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔, ๑๐, ๒๘

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง, ๒๘ ลงโทษปรับ
๙,๐๐๐ บาท คำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง
มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงปรับ
๖,๐๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายืน

จำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้น

อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๔ -

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกัน
ในชั้นฎีการับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๗ นาฬิกา มีการจัดการ
ชุมนุมสาธารณะ ณ บริเวณลานอเนกประสงค์ประตูท่าแพ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ โดยไม่ได้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งการชุมนุมก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า
ยี่สิบสี่ชั่วโมงตามกฎหมาย และก่อนจัดการชุมนุมดังกล่าวจำเลยโพสต์ข้อความลงในระบบ
คอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ชื่อสมัชชาเสรีแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อประชาสัมพันธ์ว่า
“ร่วมแสดงพลัง ประกาศจุดยืน ว่ามียอมจำนนต่อความยุติธรรม มาร่วมทวงคืนความเป็นธรรม
ร่วมทวงคืนประชาธิปไตย แล้วพบกัน วันนี้ (๑๔ ธันวาคม) เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ
ช่วงประตูท่าแพ #ก็มาตีค้าย #กลัวที่ไหน”

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิด
ฐานมิได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งการชุมนุมก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง
ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ หรือไม่ โดยจำเลยฎีกากว่า การตีความว่าบุคคลใดเป็น
“ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุม” ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
มาตรา ๑๐ จะต้องตีความอย่างเคร่งครัดเพราะเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา และต้อง

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๕ -

พิจารณาประกอบกับบทนิยามคำว่า “ผู้จัดการชุมนุม” ตามมาตรา ๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมการชุมนุมสาธารณะที่จะเป็นผู้จัดการชุมนุมตามความหมายของบทนิยามดังกล่าว จะต้องแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าบุคคลนั้น ๆ เป็นผู้จัดการหรือร่วมจัดการชุมนุมด้วย เมื่อจำเลยไม่ได้เป็นแกนนำหรือผู้จัดการชุมนุม การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๔ บัญญัติรับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธไว้ โดยมีข้อยกเว้นให้สามารถจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมดังกล่าวได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น และมาตรา ๒๖ บัญญัติให้การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ เมื่อพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศ

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๖ -

ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุม
สาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ
ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัย
ของประชาชนหรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือน
สิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ดังนั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้ง
การชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๐ ซึ่งกำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ
ต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง อันมีวัตถุประสงค์
เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะอาดของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการชุมนุม
สาธารณะ การดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกและคุ้มครองผู้ชุมนุม จึงเป็นบทบัญญัติ
ที่จำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้ตาม
มาตรา ๒๘ การตีความบทบัญญัติเช่นนี้ ซึ่งหมายรวมถึงลักษณะและความหมายของ
“ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ” ในวรรคสองจึงต้องตีความโดยเคร่งครัด และไม่อาจ
นำบทนิยาม “ผู้จัดการชุมนุม” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมาพิจารณา

รับรองสำเนาถูกต้อง

ประกอบดั่งที่จำเลยฎีกา เนื่องจากบทนิยาม “ผู้จัดการชุมนุม” ให้ความหมายรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะอยู่แล้ว หากมาตรา ๑๐ วรรคสอง ต้องการที่จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมต้องแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมจึงจะถือว่าเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะแล้วก็น่าจะระบุเงื่อนไขดังกล่าวไว้ให้ชัดเจนในบทมาตรานี้ โดยไม่ต้องระบุเงื่อนไขให้ซ้ำซ้อนในบทนิยามดังกล่าวอีก นอกจากนั้น หากแปลความดั่งที่จำเลยอ้าง ย่อมจะทำให้มีการเสี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องแจ้งการจัดการชุมนุมสาธารณะ ด้วยวิธีการที่ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะอาจไม่แสดงตัว แล้วให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมแทนตนเอง หรืออาจมีการจัดการชุมนุมโดยใช้วิธีต่างคนต่างเชิญชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมชุมนุมสาธารณะ อันจะทำให้การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะก่อนที่จะเริ่มมีการชุมนุมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดั่งนั้น แม้ทางพิจารณาจะไม่ปรากฏแก่นำในการจัดชุมนุมสาธารณะตามฟ้องที่ชัดเจน แต่เมื่อจำเลยโพสต์ข้อความลงในระบบคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์เฟซบุ๊กเพื่อเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด และต่อมา มีการจัดการชุมนุมดั่งกล่าวขึ้นโดยไม่มีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมสาธารณะ

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๘ -

ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานมิได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ
ต่อผู้รับแจ้งการชุมนุมก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง ตามพระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๐ และที่จำเลยฎีกาอ้างว่า โจทก์ฟ้องว่า
จำเลยโพสต์ข้อความในระบบคอมพิวเตอร์เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ แต่ข้อเท็จจริง
ปรากฏว่าเป็นวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งข้อแตกต่างดังกล่าวแม้จะเป็นเพียงรายละเอียด
แต่จำเลยให้การปฏิเสธ และในชั้นพิจารณาจำเลยนำพยานหลักฐานเข้าสืบหักล้างพยานหลักฐาน
ของโจทก์ ถือว่าจำเลยหลงต่อสู้อันเนื่องมาจากความผิดพลาด จึงต้องยกฟ้องโจทก์ ตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม นั้น เห็นว่า เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธว่า
พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๐ มีเจตนารมณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐ
ได้รับทราบถึงการที่จะมีการชุมนุมสาธารณะเพื่อจะได้อำนวยความสะดวกและดูแลรักษาความปลอดภัย
ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะของประชาชน มิใช่เพื่อมุ่งเอาผิดหรือสร้างภาระ
อันเป็นการรบกวนสิทธิเสรีภาพของผู้จัดการชุมนุมและผู้ร่วมชุมนุมสาธารณะ เมื่อการชุมนุมสาธารณะ
เป็นไปโดยสงบ ปราศจากอาวุธ และไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ประกอบกับเจ้าพนักงานตำรวจทราบ
ถึงการชุมนุมสาธารณะและเข้ามาดูแลโดยตลอดตั้งแต่ก่อนเริ่มก่อนชุมนุมจนกระทั่งเสร็จสิ้น

รับรองสำเนาถูกต้อง

- ๙ -

จึงตีความให้มาลงโทษแก่จำเลยไม่ได้ เนื่องจากจำเลยเป็นเพียงผู้เข้าร่วมการประชุมเท่านั้น
และในชั้นพิจารณาจำเลยนำสืบต่อสู้ตามประเด็นที่ให้การไว้ โดยรับว่าเป็นผู้โพสต์ข้อความ
ในระบบคอมพิวเตอร์บนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ชื่อสมัชชาเสรีแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อประชาธิปไตย
ตามฟ้อง แสดงว่าจำเลยมิได้หลงต่อสู้ เมื่อข้อแตกต่างเกี่ยวกับเวลาดังกล่าวมิใช่สาระสำคัญ
ทั้งจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ศาลจึงลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้ความนั้นได้ตามข้อยกเว้น
ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง ส่วนฎีกาข้ออื่นของจำเลย
ไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ วินิจฉัยมานั้น
ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นายจรัญ เนาวพนานนท์

นายอรุณ เรืองเพชร

